

GAZETA TRANSILVANIEI

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA
— BRAȘOV, Strada Lungă Nr. 5. —
— Telefon 226 —
Abonament anual 200 Lei
Pentru streinătate 500 Lei
Pentru autorități, instituții și
intreprinderi 500 Lei
Anunțuri, reclame, după tarif

FONDATA LA 1838 DE GHEORGHE BARIȚIU

Apare de trei ori pe săptămână

Față de unele comentarii apărute în presă în legătură cu noua reformă administrativă, Ministerul de Interne ține să sublinieze într'un comunicat că nu poate fi vorba de vreo schimbare a actualilor prefecti.

† Dr. A. BANCIU

Eri în zorii zilei s'a stins în urma unei grele operații în spitalul Central din București prietenul nostru scump, doctorul A. Banciu, conferențiar universitar, șeful secției dermatologice dela spitalul Colțea și directorul spitalului Colentina din București.

Nu e medic în țară care să nu-l fi cunoscut, pe acest fruntaș între medicii de frunte ai Eforiei spitalelor civile.

Lucrările lui pe tărâmul științei dermatologice i-au purtat numele și peste granițele țării. Revistele și numeroasele studii medicale din streinătate au înregistrat aceste lucrări vorbind de ele în modul cel mai elogios.

Dar noi nu l'am cunoscut numai din acest punct de vedere. Doctorul Banciu a fost și un luptător național, un martir al neamului. În 1915, în timpul neutralității României, el ni-a făcut cu puțință, din salariul său modest să edităm ziarul „România Mare”. Căzând prizonier în războiul Unirii, doctorul Banciu a fost tradus în fața Curții marțiale dela Cluj, care pentru articolele scrise de el și de noi în foaia refugiaților ardeleni a fost acuzat de crima de înaltă trădare și condamnat la 7 ani temniță grea, din cari a făcut 11 luni, fiind zăvorit într'o celulă strimță, umedă și întunecoasă din închisoarea Clujului. A fost liberat în 1918, după izbucnirea revoluției în Ardeal.

Am înaintea mea o copie autentică de pe rechizitorul Curții marțiale. Punctul patru din acesta îl acuză pe doctorul Banciu pentru că era prieten cu cel ce scrie aceste rânduri. A fost condamnat și pentru scrisul meu, a suferit și pentru că a fost prieten cu mine. A plătit cu pătimirea lui, și-a răscumpărat prin ea o luptă pentru o credință sfântă. El a încununat gazeta „România mare”, nume simbolic, cu cununa martiriului.

Cât ai trăit, scump tovarăș de mari și nemuritoare credințe, și-am fost mereu prieten bun, leal și cinstit. Cât voi mai trăi, îți voi păstra mereu și cu toată grija amintirea. Nu voi uita niciodată că trupul tău s'a șubrezit și pentru mine și că prin mucenicia ta ai pus și tu o piatră la temelia patriei, pentru a cărei întregire am luptat împreună.

Excesiv de modest, ca toate sufletele mari, tu și-ai ținut ascunse marile virtuți și n'ai căutat să-ți capitalizezi nemuritoarele tale fapte. Dar acum când nu mai ești, ele țâșnesc cu vigoare din umbra, în care le-ai păstrat și plutesc deasupra trupului tău cu străluciri de vecinică aureolă, răsfrângându-se în metalul ordinului Ferdinand, ce îl porți pe piept.

Voluntarii ardeleni, cetele de refugiați, al căror ocrotitor devotat ai fost în timpul neutralității, nesfârșitul șirag de necăjiți, pe cari i-ai ajutat și ocrotit, Ardealul recunoscător, toți bunii români, noi prietenii tăi nu te vom uita niciodată. Istoria însă, dreaptă și nepărtinitoare, îți va înscrie, alături de știința medicală, numele și și-l va păstra cu grije, ca el să fie pildă generațiilor ce vor urma.

Te plângem sfâșiați de durere alături de soția ta scumpă, dar ne mângăiem că faptele tale, opera ta, te vor păstra mereu viu între noi.

Dumnezeu, pe care l'ai iubit și în care ai crezut, să te așeze în lumea celor drepiți, la locul care și-se cuvine.

V. Nițescu.

România și minoritățile ei etnice

Din cifrele exacte și oficiale publicate asupra situației minorităților din România din punctul de vedere numeric, se desprinde înainte de toate concluzia de-o covârșitoare importanță, că România este și din acest punct de vedere — nu numai fiindcă așa se spune în Constituție — un stat național. Trei sferturi din populația țării aparține majorității etnice românești, care formează o unitate desăvârșită, unitate de limbă, de cultură, de tradiții și aspirații. Alături de el se găsește celălalt sfert din populație, sfert lipsit complet de orice chestiune de origine, de limbă, de cultură și de aspirații comune. Singura trăsătură comună este caracterul minoritar al lui, care însă nu poate forma un element de unitate nici culturală nici politică. Mai mult chiar: în acest sfert găsim grupuri etnice, care nu au nici o importanță pentru politica generală a statului, din cauza numărului lor cu totul disparent, cum sunt d. p. Grecii, Armenii, Polonii, Slovaci, Țigani, Găgăuții și Turcii. Singurile minorități, care constituie o problemă pentru noi, sunt Maghiarii, Germanii, Evreii, Rutenii, Rușii și Bulgarii. Unii sunt o problemă din cauza numărului lor, iar alții din cauza așezării lor geografice. Ori, toate aceste minorități împreună abia formează 19,5 la sută din totalul populației țării.

Procentul ar fi fără îndoială considerabil, dacă el ar fi dat de o singură minoritate, ori dacă toate minoritățile, care îl compun, ar fi așezate compact pe aceeași bucată din teritoriul țării. Realitatea, din fericire, este cu totul alta. Evreii sunt răspândiți în țara întreagă, la fel și Germanii. Bulgarii sunt așezați în sudul Dobrogei, iar Rutenii în nordul Bucovinei și al Basarabiei. Rușii sunt răsițrați în Basarabia, iar Maghiarii în Ardeal, aceștia din urmă locuind în masse compacte numai în Săcuime, la o depărtare de 265 km. în linie aeriană dela frontiera Ungariei, formând o mică insulă de circa 550.000 în oceanul românesc. Din acest punct de vedere situația României este incomparabil mai bună, decât acela a Cehoslovaciei, ori a Poloniei.

Fiind România stat național, este evident, că întreaga ei viață publică trebuie să se resimtă de acest caracter. *România este țara Românilor, voită de Români, dorită de Români și corespunzând unei necesități vitale românești și numai românești.* La temelie ei stau jertfele Românilor și prin toate rosturile ei trebuie să tindă spre realizarea integrală a visurilor și idealurilor românești. Pentru asta nimeni nu are dreptul, nici să se supere, nici să ni-o ia în nume de rău, cum nu se poate nimeni supăra, că Italia e italiană, Franța franceză, ori Germania germană.

Dar minoritățile fără îndoială există. Ele sunt o realitate, pe

care nu o putem neglija. E fără îndoială, că și ele au dreptul la viață. Adăugăm însă: *la viață în cadrele statului național românesc și la o viață compatibilă cu acest caracter al lui, la care statul român nu poate renunța nici odată, de dragul nimănui.*

De aci rezultă, că întâia condiție, pe care trebuie să o îndeplinească fiecare minoritate etnică pe care împrejurarile istorice, ori nevoia ei de viață mai ușoară și mai sigură, au așezat-o pe teritoriul României, este identificarea ei completă cu interesele esențiale și vitale ale țării, cu aspirațiile și idealurile ei, ceea ce implică, evident, renunțarea la orice tendință de-a face

din România altceva decât este și ce trebuie să rămână pentru totdeauna: o țară a Românilor, cu o puternică și nestânjenită pulsație de viață românească.

Implinind această condiție sine qua non a pacinicei lor trăiri pe pământul românesc, minorităților etnice trebuie să li se asigure libertatea cultivării limbii și culturii lor proprii și să li se facă toate înlesnirile pentru realizarea acestui scop. În această privință legile noastre și în special Constituția țării le dau garanții suficiente. Timpul, care vindecă și îndreptează toate, va netezi și micile asperități și neînțelegeri, care se mai ivesc ici-colo, cimentând solidaritatea indestructibilă între toți fiii patriei. Timpul și răbdarea înțeleghătoare a noastră a tuturor!

Observator.

Din proclamația guvernului

Ordine în finanțe

Paralel cu asigurarea ordinii interne și cu o deopotrivă preocupare, Guvernul a veghiat să se instăpânească o perfectă rânduială în finanțele publice.

Această acțiune s'a desfășurat sub îndoița grije de a asigura echilibrul bugetar și de a apăra moneda națională.

Deși unele fenomene economice și financiare petrecute pe plan internațional ne-ar fi putut crea oarecari îngrijorări, constatăm cu satisfacțiune că bugetul s'a executat pe primul trimestru conform prevederilor.

Cota matematică a încasărilor lunare de 2.487 mil. lei a fost atinsă încă din Mai și s'a menținut la același nivel în Iunie, ceea ce trebuie să dea țării toată încrederea în mersul finanțelor publice.

Increderea în noul regim se resfrânge în chip convingător în activitatea bursei și a pieței, de aceea putem fi siguri de executarea în condițiuni deplin mulțumitoare a bugetului Statului chemat în chip excepțional să alimenteze anul acesta înarmarea și investițiunile publice cu sume foarte importante.

Grație acoperirii cu exactitate a prevederilor bugetare, Ministerul de Finanțe a putut face o operațiune de credit cu înalte instituțiuni financiare și din mijloace proprii de trezorerie, operațiune care a pus la dispoziție pentru înzestrarea armatei, a lucrărilor pentru drumuri și a celor pentru calea ferată sumă de 3 150 milioane lei. De asemenea a realizat o amenajare parțială a plăților către furnisorii armatei de circa 800

Desvălirea unui monument al Eroilor

Zilele trecute s'a desvălit în vestita comună balneară Covasna din județul Treiscaune un monument al Eroilor morți pentru întregirea Neamului, în cadrul unei festivități simple dar impresionante.

Harnicii oieri din Covasna, comună situată la marginea de către răsărit a județului Treiscaune, rămași români autentici prin modul ocupațiunii lor, au strâns suma însemnată de Lei 150.000, cât a costat acest monument simbolic, care reprezintă un soldat în poziție de atac înspre Apus.

Serbarea inaugurării acestui monument trebuia să adune în jurul său delegații tuturor românilor din județul Treiscaune, atât de săcuzat în centru, ca astfel printr'o mare manifestație națională patriotică să deșteptăm simțul național încătușat de foștii noștri stăpânitori de odinioară!

Dar, durere, n'a fost așa. Au lipsit mulți, chiar și capii autorităților civile, militare și ale clerului din județ. Și este pă-

cat, căci acest monument simbolic, după cum suntem informați, este singurul monument ridicat în tot județul Treiscaune și este menit să fie o pildă frumoasă de redesteptare națională pentru toate comunele mărginașe de oieri, ce astfel și românii săcuizați din centrul județului să revină cât mai curând la matca lor de obârșie.

Această sărbătoare într'adevăr înălțătoare de suflete, la care au asistat toți românii din Covasna, dela cel mai tânăr până la cel mai bătrân, s'a oficiat de vrednicul preot al comunei, d-l Irimie Ticușan, asistat de un singur preot dintr-o comună vecină. Serviciul divin s'a început cu sfințirea osâmintelor celor 8 eroi din regimentul 24 și 73 infanterie Tutova, ale căror sfințe osâminte adunate după războiu „de prin lunci și de prin plaiuri” erau îngropate în cimitirul Sf. Biserici, iar acum au fost desgropate și așezate în cripta de sub monument.

După desvălirea monumentu-

milioane lei.

In clipa de față Ministerul de Finanțe pentru a da satisfacție cererii făcute de Ministerul de Interne, examinează soluțiunea pentru lichidarea arrieratelor la Administrațiile locale. In același timp studiază în înțelegere cu Ministerul de Interne, problema renunțării Statului la impozitul agricol, care va rămâne să afli-menteze numai bugetele comunale și dela ținuturi. Se va aduce astfel o ușurare simțitoare prin simplificarea percepției acestui impozit și se va da contribuabililor o satisfacțiune, deoarece sumele realizate se vor afecta în întregime și direct acoperirii nevoilor locale.

Probleme de ordin economic

Trecând în domeniul economiei naționale, guvernul a examinat și soluționat problemele cele mai urgente. Astfel a luat măsuri pentru încurajarea exportului în vederea acoperirii deficitelor balanței comerciale din primele luni ale anului. A inaugurat o politică de credit comercial ieftin, prin modificarea legii cametei și reducerea dobânzilor. De asemenea a înfăptuit reforma cooperăției atât ca structură administrativă cât și ca inaugurare a unei politici de credit ieftin și larg, pentru reinviorarea și dezvoltarea vieții economice a satelor și târgurilor.

Ministerul Economiei Naționale a reorganizat apoi diferitele servicii ale comerțului exterior și al valutei în vederea purificării lor. El a refăcut conducerea Camerelor de Comerț și Industrie și a revizuit convențiunile cu Ungaria și Germania. In ce privește viitorul, Ministerul Economiei Naționale va întreprinde o acțiune susținută pentru a obține valorificarea recoltei anului 1938.

De asemenea în acord cu celelalte Departamente va duce o campanie de combaterea speculei și de ieșirea a traiului.

Totodată s'au pus în studiu o serie de legiuiri fundamentale pentru organizarea regimului petrolului și al gazelor de sonde și pentru o mai bună funcționare și dezvoltare a activității comerțului și industriei (organizarea târgurilor, oboarelor, reprimarea concurenței neleale, etc.)

Se va revizui legea pentru încurajarea industriei naționale în vederea creerii și dezvoltării unor noi industrii.

Se vor lua măsuri pentru apărarea și stimularea creditului și a creanței.

In spiritul noii constituții am căutat să dăm stabilitate definitivă proprietății și să întărim astfel temelia propășirii agricole a țării. Am grăbit rezolvarea chestiunilor de reformă agrară ce mai sunt în curs; am intensificat măsurătorile cadastrale; am pornit lucrări de comasarea proprietății în diferite puncte ale țării; am dat ajutoare importante coloniștilor, am exercitat dreptul de preemțiune pentru proprietăți scoase în vânzare spre a întări elementele țărănești și naționale destoinice.

Am desfășurat cu concursul organelor tehnice ale Ministerului Agriculturii, ale Camerelor Agricole și Prefecților o acțiune masivă de îmbunătățirea tehnicii agricole. Este prima dată în agricultura României când am putut realiza o mărire importantă a suprafeței cultivate, lanuri fără burueni pretutindeni, platforme de gunoi, izlazuri curățite și toate lucrările tehnice făcute la timp și în bune condițiuni.

Am distribuit un mare număr de mașini agricole destinate folosinței sâtenilor; am eftenit tractoarele, semănătorile și batozele prin scutirea de taxe vamale.

Am distribuit gratuit sau cu reducere o mare cantitate de semințe de plante textile și de plante de nutreț pentru a deprinde pe săteni cu aceste noi culturi, a le sporii astfel venitul gospodăriilor.

Am cumpărat un însemnat număr de reproducători de valoare, procurați în țară și în străinătate pe care i-am pus la dispoziția crescătorilor și comunelor.

Am sporit mijloacele de luptă contra epizootiilor și boalelor animalelor.

Am sprijinit viticultura prin aplicarea strictă a legii care o ocrotește, prin delimitarea regiunilor viticole și prin împiedicarea plantațiilor de hibridi sau viță sălbatecă, dovedită vătămătoare.

Am întreprins o acțiune mare de plantații de pomi în Nordul țării și în județele subcarpatice pentru a ridica bunăstarea sâtenilor din aceste regiuni. S'au plantat cu mijloacele Ministerului 240.000 pomi roditori. Se duce în toată țara lupta contra insectelor și boalelor la

pomi și la toate celelalte plante și se răspândesc prin exemplu și lucru efectiv metodele moderne de cules, sortat și păstrat fructele.

S'au făcut plantații silvice masive, în special pe terenurile degradate și pustite de ape.

Am avut grije de regiunile în care a băntuit seceta în anii trecuți trimițând porumb de hrană și de sămânță.

Am trezit o emulație printre agricultori, prin mii de premii ce am distribuit, prin concursul bunilor gospodari, concursul național al grâului și numeroase alte manifestări locale.

Am vegheat ca produsele agricole să aibă e bună valori-

ficare și agricultorii să aibă răsplata dreaptă a muncii și străduințelor lor. Am asigurat prin măsurile legale și administrative luate un preț bun grâului și porumbului; am asigurat desfacerea lânii la prețuri care nu trebuie să se scoboare sub limita stabilită de lege; am pus în funcțiune grajdurile dela abatorul din București pentru folosul crescătorilor; am eținut prin sacrificiul Statului produse necesare agriculturii ca: sfoara de Manila, sulfatul de cupru, sulfura de carbon și am apărât interesele agriculturii în convențiunile comerciale cu alte țări.

— Va urma. —

Cuvântul Japoniei de mâine

I.

Victoria dela Hsüt-Sau și semnificația remanierii guvernului Konoye

In August 1937 ocupându-mă pe larg în ziarul „Ofensiva Română” din Cluj de conflictul armat dintre China și Japonia, afirmând că victoria Japoniei poate fi considerată dela început de câștigată, dată fiind extraordinara disciplină exemplară din armata Japoniei, fulminantul patriotism și naționalism al japonezilor și mai presus de toate autoconvingerea necesității de jerrifire oricând pentru patrie și Tron, în vreme ce în China stăpânește haosul administrativ, indisciplina și debandada în armată, foarte greu de refăcut, nepăsarea, bunul plac și spiritul distructiv, pretutindeni tot mai pronunțat și evidențiat, atunci 2 pretinși ziariști jidani, ce mai până ieri profesau vânzarea de moșoare de ața pe străzile Bucureștilor și samsaria la vânzări de lemne de foc, dar azi mari „redactori” cu monoclu și automobile proprii, au declarat în ziarele la cari scriu, — așa cum scriu toți jidanii și jidanașii, — că eu deservesc interesele României atacând China (adecă comunismul și iudaismul importat din Moscova în China) și apărând și laudând Japonia, adecă naționalismul, patriotismul înfocat și disciplina Japonezilor.

Bine înțeles că nu am răspuns nimic acestor doi „mari redactori”, găsind sub demnitatea și cinstea mea de a sta

de vorbă cu astfel de simbrași. Azi evenimentele vin să confirme aceste afirmații ale mele din August trecut, în tot șirul lor de desfășurare războinică, iar recenta glorioasă victorie dela Hsüt-Sau ne demonstrează precis că de aci înainte operațiunile războiului fiind îndreptate în spre Han-Kau, poate fi considerată de iminentă căderea orașului Tseng-Sau, iar apoi ocupată calea ferată Hsuet-Sau-Tseng-Sau va fi zădarnică orice încercare de rezistență chineză pe frontul dela Han-Kau.

Importantul punct de comunicație ferovieră și de însemnătate desfacere economică Han-Kau odată căzut în mâinile japonezilor, războiul va intra în penultima sa fază și apoi îndreptat spre orașul de port Kanton din Marea Chineză de sud, considerat pe sfârșit pentru Japonia, ce prin acest fapt își va putea considera de înfăptuită asigurarea de pace și de liniște, mereu amenințate de hoardele chineze în solda iudaismului mondial și al comunismului distructiv, cu sediul central azi la Moscova. Evident că Japonia nu va renunța sub nici o condițiune la Kanton, un punct așa de important pentru Marea Britanie în apele Chinei. Astfel fiind nimeni nu poate preciza azi ce ne va aduce ziua de mâine, dar ne par mai mult decât elocvente febrilele preparații de inarmări și de strângere de rezerve alimentare în Anglia și în Statele Unite americane, unde toată

lumea știe că ele nu sunt încă pregătite pentru un război cu succese asigurate aprorii în Asia.

Toate aceste fapte sunt bine cunoscute și la Tokio, iar grijele marelui stat major britanic, francez și american, născute din contopirea armatei japoneze de sud cu cea de nord, în urma gloriei semnificative dela Hsüt-Sau, sunt cântărite cu miligramul de marele stat major japonez din Tokio. Această dovadă ne este arătată prin indiscutabila armonie dintre conducere și popor, ce a ordonat să procedeze la remanierarea guvernului abia după victoria dela Hsüt-Sau. Și cine știe să judece caracterul remanierii guvernului prințului Fumimaro Konye, fostul ministru de externe baronul Hirota, fiind înlocuit de viteazul și eminentul general Ugaki, ministrul de război Sugiyama de tot așa de viteazul general Itagaki, ministrul educației naționale Kido de marele tactician și strategian generalul Araki, iar ministrul de finanțe Kaya și ministrul de comerț și industrie Yoshino, de guvernatorul Băncii Naționale a Japoniei Ikeda, acela știe imediat, că această remanieră este un răspuns categoric al Japoniei la preparativele de război ale Mării Britanii și Americii de nord în Asia.

El mai știe că prin această remanieră Japonia este ferm hotărâtă să facă față până la ultima picătură de sânge oricărui eventualitate. Cu atât mai mult că Japonia este acasă la ea în Asia, în vreme ce adversarii săi nu, ci la distanțe de mii de mile și că baza de perfectă încredere și nădejde pe Indii și Australia în caz de grea încercare nu este tocmai dată, iar pe insulele Filipine și pe insula Hawaii guvernul american va avea mult de furcă cu japonezii de acolo, ei deținând comerțul și industria aproape în întregime și patriotismul lor fiind mai înfocat și mai infierbântat decât acel al compatrioților de acasă.

Dr. Romulus Damian

Pentru domniile amatori

Developăm, copiem mărimi
FOTOGRAF „C A R M E N”
Str. Voevodul Mihai Nr. 65.
394 1—2

lui d-l președinte al comitetului de inițiativă părintele Ticușan a rostit un înălțător discurs și a predat monumentul în grija și paza primarului actual d-lui maior Căpățină, care împodobit cu tricolorul nostru național, a răspuns în cuvinte frumoase, luând în paza Primăriei monumentul ridicat în fața școlii de harnicii oieri din Covasna, iar d-l sub prefect Menciș a preamărit pe vitejii

Cuvântarea octogenarului Dr. Dumitru Stefan

Dule la oștire,
pentru țară mori
Și-ți va fi mormântul
împodobit cu flori.

Orfanilor de război! Văduvelor de război! Părinți, frați și surori! Iubiții mei consăteneni!

Noi n'am venit aci să plângem pe dragii și scumpulii noștri, cari s'au luptat și au murit pentru Intregirea Neamului!

Am venit aici să-i ferim, să-i sărbătorim, să-i preamărim și să-i proslăvim! Fapta lor cea mare se va pomeni din veac în veac, așa cum se pomenește și azi după sute și sute de ani numele lui Ștefan cel Mare și a lui Mihai Viteazul. Numele tuturor eroilor morți pentru Intregirea Neamu-

de pe toate fronturile cari au murit pentru Intregirea Neamului.

De încheiere veteranul fiu al comunei sale natale, venerabilul octogenar Dr. Dumitru Ștefan, prim procuror i. p. a rostit o înflăcărată cuvântare patriotică în numele orfanilor de război, a văduvelor, părinților, fraților și surorilor celor 31 eroi din Covasna, din care reținem următoarele:

lui este scris în Cartea de aur a Țării, iar numele celor 31 eroi din Covasna este gravat cu litere de aur și pe marmora de pe acest monument simbolic ridicat în cinstea lor și pentru pomenirea lor din veci în veci.

Cei 80.000 de viteji morți ai fraților din Vechiul Regat și alte sute de mii din provinciile alipite ne-au îndeplinit idealul nostru național atât de visat și atât de dorit de moșii și strămoșii noștri. Azi toate frânturile neamului românesc sunt unite pe vecie „sub un steag și sub un Rege” al tuturor Românilor, formând aci la marginile Orientului un singur stat puternic al tuturor Românilor, un stat de gîntă latină, căci după cum zice poetul:

„Lalina gîntă este Regina
„Inimale lumii gînte mari,
„Ea poartă 'n frunte o stea
„divină
„Lucind prin limpii seculari.”

Octogenarul Dr. D. Ștefan rostitind-și cuvântarea

Azi suntem un stat puternic de gîntă latină, înfăptuit cu

jertfa noastră, cu ajutorul Domnului și cu sprijinul fraților francezi și italieni de același sânge cu noi, aci la marginile Orientului, o sentinelă romană neatacabilă și neinvincibilă, formând în viitor un puternic imperiu Roman la gurile Dunării. 2000 de ani sunt de când împăratul Traian și-a adus legiunile în Dacia lui Decebal. Romanii lui Traian au învins și pe viteazul popor al Dacilor de pe aceste plaiuri și văzând Traian că țara Dacilor e bogată, că are câmpii mănoase, are mine de aur, de argint, de sare și de alte metale, a adus meșteri „ex toto orbe terrarum”.

Acești noi locuitori au trăit sute de ani în Dacia felix, iar după Imperatorul Aurelian și-a retras legiunile peste Dunăre, ca să aperse Roma și Italia de alți barbari năvălitori, au rămas pe aceste meleaguri bătrânii romani: păstori, agri-

cultori și meșteri, cari fiind de viță latină, fiind superiori în toate, au absorbit și pe viteazul popor dac și pe slavii cari se pripășiseră prin „Dacia superioară”, care a fost și este și azi — ori ce s'ar zice — adevăratul „leagăn al românismului”.

Au trecut p'aci o mulțime de barbari: Hunii, Avarii, Gepizii, Goții și Ostro-Goții ș. a. ș. a., dar vorba sfântă: „Apa trece, pietrele rămân”. Cu toate prigonirile și cutropirile suferite de neamul nostru din toate Provinciile veacuri de-a rândul din partea Turcilor, Rușilor, Austriacilor și a Ungurilor, poporul român a rezistat și și-a păstrat intactă limba și legea românească până în marea zi a Unirii tuturor Românilor.

Deci, iubiții mei consăteneni, pe eroii noștri să nu-i plângem, ci să-i preamărim și proslăvim. Bunul D-zeu a avut grijă

In casa unde se află **Togal**

Nu pătrunde boala Peste 7000 medici și spitale confirmă în scris eficacitatea tabletelor Togal în:

Togal Reumatism, Gută, Sciatică, Răceli, Nevralgii, Gripă, Dureri de cap.

Ozinele de fier și Domeniile din Reșița S. A.

Convocare

Intrucât Adunarea Generală ordinară convocată pentru ziua de 30 Iunie 1938, la orele 11, în Sala Cercului Comercial și Industrial, Palatul Camerei de Comerț, nu a putut avea loc, nedepunându-se numărul de acțiuni prevăzut de Statute, se convoacă o nouă adunare generală ordinară pentru ziua de Marți, 26 Iulie 1938, la orele 11, în Sala de ședințe a Camerei de Comerț și Industrie, Palatul Camerei de Comerț din București, str. Bursei Nr. 4, cu aceeași ordine de zi și anume:

1. Raportul Consiliului de Administrație și al Cenzorilor pe exercițiul 1937.
2. Aprobarea bilanțului și a contului de profit și pierdere pe exercițiul 1937 și distribuirea beneficiului net.
3. Descărcarea Consiliului de Administrație și al Cenzorilor de gestiunea lor.
4. Fixarea onorariilor Cenzorilor.
5. Ratificarea cooptărilor în Consiliul de Administrație a d-lor Gh. Gheorghiu, Constantin Orghidan și Dr. Carol Révay.
6. Alegerea a șase membri în Consiliul de Administrație, în locurile devenite vacante prin expirarea mandatelor.
7. Alegerea a cinci cenzori și a cinci cenzori supleanți pentru exercițiul 1938.

Domnii Acționari, cari nu și-au depus acțiunile pentru Adunarea generală dela 30 Iunie 1938, vor putea depune acțiunile în vederea participării la Adunarea generală, convocată pentru ziua de 26 Iulie 1938, până în ziua de 16 Iulie 1938:

La București: la Banca de Credit Român, la Banca Românească și la Serviciul nostru de Titluri, str. V. Alexandri Nr. 4.

La Sibiu: la „Albina”, Institut de Credit și de Economii.

La Timișoara: la Sucursala Băncii de Credit Român și la Sucursala Băncii Românești.

La Londra: la Westminster Bank Limited, 36 St. James's Street London S. W. 1.

Se atrage atențiunea Domnilor acționari că, în conformitate cu art. 12 din Statute, nu vor putea participa la această adunare generală ordinară decât acționarii ale căror acțiuni au fost transferate pe numele lor, cu două luni înainte de adunarea generală, adică până la data de 26 Mai 1938.

Fiecare posesor a cinci acțiuni are dreptul, conform art. 12, la un vot, fiecare cinci acțiuni reprezentând un vot.

Cărțile de legitimație, în baza cărora Domnii acționari vor lua parte la Adunarea generală, se vor elibera de către Societate, pe baza verificării listelor de depunere cu registrele de transfer, trimițându-se, în urma verificării, cărțile de legitimație locurilor de depunere, spre a fi eliberate acționarilor ce au calitatea, conform Statutelor, de a lua parte la Adunarea generală.

Această nouă adunare generală va putea decide în mod valabil, fără a ține seama de capitalul reprezentat.

COMITETUL DE DIRECȚIE

CINEMA „ASTRA”

Azi și în zilele următoare

ISA MIRANDA FERN, GRAVEY ANNIE VERNAY

în

MINCIUNA NINEI PETROWNA

În Regia lui: TOURJANSKY.

de noi și ne-a dăruit Voivozi viteji, Regi viteji și Armată vitează, dar ne-a trimiși la epoci și mari patrioți, bărbați de stat luminați.

Cine dintre noi îndrăsește să creadă, iubitorilor consăteni acum 20 de ani, că noi astăzi să sărbătorim cu atâta înălțătoare în-sufletire desvălirea monumentului celor 31 de eroi ridicat chiar pe acest loc în fața școlii zidită de statul maghiar pentru maghiarizarea românilor din Covasna?

Să mulțumim deci Bunului Dumnezeu pentru grija ce ne-o poartă, să mulțumim comitetului de inițiativă a ridicării monumentului, să mulțumim tuturor donatorilor, cari cu obolul lor au contribuit la acoperirea șeselor, să mulțumim d-lui I. Iordănescu arhitect din București, care ne-a ridicat acest monument de artă, să mulțumim tuturor oaspeților, cari au luat parte la această serbare a noastră.

Să luați indemn dela M. Sa Regele nostru iubit și să creșteți din copii voștri străjeri viteji, cari să apere hotarele României Mari de azi.

Voi taților, să le spuneți în fiecare zi copiilor voștri așa, după cum le spuneau străbunii noștri romani copiilor lor: „Dolce et decorum est pro patria

mori”, iar voi mamelor să le spuneți fiilor voștri așa, după cum i-a poruncit mama lui Ștefan cel Mare fiului său atunci când Moldova era atacată de Turci:

„Dule la oșlire
pentru țară mori
Și-ți va fi mormântul
împodobit cu flori”.

Iar noi toți românii să repetăm în fiecare zi jurământul lăsat nouă cu limbă de moarte de bardul nostru național Andrei Mureșianu:

„Români din patru unghiuri...
Uniți-vă în cuget,
uniți-vă în simțiri...
Murim mai bine'n luptă
cu glorie deplină,
Decât să fim sclavi țărăși
în vechiul nost pământ”.

Impresionanta cuvântare s'a încheiat cu cântarea de cântăreți toți a imnului „Trăiască Regele”.

A urmat apoi defilarea în fața monumentului a școlilor, străjerilor, premilitarilor și olerilor în frunte cu Reuniunea olerilor. Serbarea s'a încheiat cu o masă comună și o serbare câmpenească.

Asistent.

Cețiți și răspândiți
„GAZETA TRANSILVANIEI”
cel mai vechi ziar românesc

Cu inima zdrobită de durere, aducem la cunoștința tuturor rudeniilor, prietenilor și cunoscuților, încetarea din viață a scumpului nostru soț, tată și cumnat

IOAN POPA POPIDAN

P E S I O N N A R

născut la Sibiu în anul 1878, decedat în ziua de 8 Iulie 1938 ora 2^{1/2} noaptea după o scurtă suferință.

Inmormântarea va avea loc Duminică 10 Iulie 1938 ora 4 d. a. în cimitirul Bisericii Sfântul Niculae din Prund.

Cortegiu funebru va porni dela locuința familiei din Piața Unirii Nr. 5.

Dormi în pace suflet nobil!

Elena Popidan
soție

Ioan I. Popidan
fiu,

Paraschiva și C. Orghidan
cumnat

Dacă vrei ca visul
să devie realitate

București
Paris
Berlin
Roma
Viena
Budapesta

și cu vaporul peste Ocean în

America
Asia
Africa

Cumpărați un loz al

LOTERIEI DE STAT

LOTERIA de STAT

Tragerea clasa I-a

Loteria 17-a la

15 Iulie 1938

Școala de dans Iduș

Str. Castelului 108.

Incepe la 1 Iulie

Cursurile de vacanță

ptr. Copii și Elevi

369 3—3

De vânzare un loc de casă la Pavilioanele C.F.R. A se adresa Str. Basarabia Nr. 30, la proprietar. 379 3—4

De vânzare teren accidentat 900 m² cu apă și canal 180 lei pe m². Str. Nisipului de jos Nr. 36. 383 3—4

†
Zdrobiți de durere, Emilia soție, Sever, Iuliu și Cornel fii, precum și familiile înrudite, anunță încetarea din viață a prea iubitului lor

Preot Ilie Holder

corpul neînsuflețit este depus în Paraclisul bisericii Sft. Nicolae, iar serviciul religios al înmormântării va avea loc Duminică 10 Iulie ora 14^{1/2}.

Să-i fie țărâna ușoară!

Se caută domnișoară pentru birou, poate să fie și începătoare. „Emeta” S. A. R. Str. 10 Mai 31. 391 1—1

Incepe o nouă clasă a LOTERIEI de STAT!

Cumpărați-Vă lozul D-voastră încă de acum dela

Colectura principală

Wagons-Lits-Cook

Brașov, Strada Regele Carol 61.

Telefon 260.

Discreția cea mai severă —:— Incredere

Ceckpostal-Conto Nr. 24.018.

371

2—3

Bibliografie

Numărul de vacanță al revistei „Sănătatea”. A apărut numărul dublu de vacanță — Iulie—August 1938 — al revistei „Sănătatea” în 64 pagini sub conducerea d-lui dr. Sigmand-Sigma. Sumarul bogat, conține studii și articole de o deosebită importanță pentru sănătatea trupezască și sufletească a oricui, semnate de cei mai autorizați publiciști, medici și scriitori.

Nenumerate sfaturi mărunte pentru îngrijirea familiei și a copilului; îndrumări de igienă trupezască și sufletească; Ilustrațiuni științifice, rubrica literară și artistică etc.

Tipărită cu deosebită îngrijire, în 64 pagini, prezentată elegant și plăcut, revista Sănătatea se impune din zi în zi mai mult, ca una dintre cele mai folositoare publicațiuni.

Din mobilă

pentru patruzeci camere, vă puteți alege cea care vă place mai bine!

Uniunea Maeștrilor Tâmplari.

Brașov, Str. Hirscher 9. 382 3—5 Telefon 8-86.

De închiriat imediat un apartament et. II. Str. Batulescu Nr. 15 (Lunca Plăeșilor) 2—3

De vânzare o casă nouă cu 3 camere, 2 bucătării, pivniță, etc., în loc climateric, Valea Teii Nr. 11 (Scheiu). 2—3

Pentru ridicarea satului**Importanta conferință prezidată de Majestatea Sa Regele**

La Palatul Regal s'a ținut Joi o conferință prezidată de M. S. Regele. Pe lângă membrii guvernului au mai luat parte d-nii: D. Gusti, directorul „Uniunii Fundațiilor Regale”, general Allmănescu, comandantul premilitarilor și St. Șoimescu locțiitorul comandantului Străzii Țării.

In această conferință s'au discutat și stabilit bazele noului proiect de lege al muncii obștești.

Prin acest proiect se stabilește **obligativitatea muncii obștești** pentru orice tânăr, care absolvă o școală secundară. Înainte de eliberarea diplomei de absolvire, fie care tânăr va trebui să presteze un anumit timp, serviciul de muncă obștească la sate. Programul de muncă obștească va fi făcut după sugestiile „Uniunii Fundațiilor Regale”, care va stabili aceleași norme ca și lucrul echipelor regale la sate.

In același proiect de lege se prevede și **obligativitatea stagiului la sate pentru medici.**

Toți absolvenții facultăților de medicină vor trebui să facă, înainte de obținerea liberii practici, un stagiu de 2 ani ca medic de circumscripție rurală.

După moartea politicianismului.**Soarta muncitorilor noștri**

Intr'unul din numerii trecuți am arătat că, pentru a putea fi simțită mai adânc și mai cu folos dispariția aceluiași flagel al urei, trebuie cu toată grija și fără amănări, făcute îmbunătățiri în toate compartimentele vieții sociale. Astfel s'ar staționa o punere față în față a vremurilor înainte și după moartea politicianismului. Și fără îndoială că atunci când s'ar vedea că pretutindeni s'a lucrat fără răgaz și spornic, cele mai obtuze capete însăși, vor fi constrânse de o situație de fapt, a admite că balanța atâră simțitor, pentru vremurile din urmă.

Dacă am porni a scrie despre țărani întâi, a fost poate un motiv și de ordin afectiv; în nici un caz să nu se creadă că soarta lor a fost mai proastă decât a muncitorilor dela oraș și invers. Aproape că ne vine să credem că dimpotrivă, lucrătorii s'au resimțit mai adânc și mai cu folos după mitul de odinioară al politicii.

Intr'adevăr, clasă socială cu totul distinctă, cu organizare și cu posibilități de înțelegere mai multe, au constituit în permanență o ispită pentru politicienii de nuanțe răsăritene. Și par'că nicăieri nu prindea mai bine seducția și mirajul politic, ca în acești osteniți ai muncii pe cari idealistul lor Maxim Gorki îi numea în formă puțin poetică dar suficient de tendențioasă de „murdăria uzinelor”.

Fără îndoială însă că la noi, crizele acestei categorii sociale au fost puține. Puteau lipsi și acestea. O grevă, o reprimare energică, un conflict de muncă nu sunt lucruri ușoare. In suflitele muncitorilor unde se îngâmădește necazul și amărăciunea cu fiecare zi care trece, ele au rezonanțe largi și li se proiectează în memorie ori de câte ori li se pare că dreptatea le este amenințată cu sugrumarea.

De aceia, pentru acești nestatornici ai existenței, am vrea să se găsească ochi de ocărmitori înțelepți și cu blândețe la inimă.

Poate că fiind mai puțini altădată, guvernării nu înțele-

geau să acorde răgazul câtorva clipe și soartei lor. Sau poate că, înțelegând să rămână într-o credință politică fără rosturi în această țară, primeau răzbunarea celor de sus, prin dispreț și totală lor ignorare.

Asemenea judecăți acum însă nu-și mai au locul. Muncitorimea la fel ca țărănimea și la fel cu toate clasele sociale, și-au regăsit sufletele în noul climat social și s'au încadrat într-o românească ordine, în noile așezări. Agenții instigației și-ai urei — permiși și nepermiși — de altădată, i-au părăsit pentru ca lucrătorul să aștepte numai în urmă, cine au fost și de unde.

Dar acestea sunt puține. O îmbunătățire simțitoare muncitorilor încă nu s'a făcut. Și ceea ce se face, se face așa de încet și așa de greoi... Un punct totuși câștigat rămâne *asistența medicală*. Dar și aici sunt încă multe de făcut. Un asigurat când se prezintă pentru internare la un spital de stat este primit cel din urmă, dându-i-se impresia că este un milostiv, un tolerat. Ajutoarele de boală cunosc încă aceleași tăgădiri. E bine însă că se dau.

Apoi partea sufletească a muncitorului nu a cunoscut încă o rezolvare. Brașovul, însă, se poate lăuda că a făcut totuși ceva. Uzinele din loc au biblioteci, au terenuri de sport, au muzici.

E ceva. Dar de-aici până la „Dopolavore” organizația de recreație și cultivare a muncitorilor italieni și „Kraft durch Freude” acea a nemților, sunt multe, multe de făcut.

Și-aici trebuie să intervină autoritatea. Inceputul pe care îl trăim, e bun: Se trimit muncitori în alte țări pentru a vizita și a cunoaște stadiul tehnic al celorlalte state, se fac colonii pentru cei bolnavi și mai ales pentru copiii muncitorului. Dar până a umple cu folos toate celelalte ore, cari îi rămân disponibile după opt ore de muncă încordată, mai este. Ministerul muncii rămâne încă un domeniu unde energiile creatoare au vaste posibilități de realizare. Și credem că golul se va umple.

Cu tenacitate și răbdare muncitorul nostru va ajunge fără sterpe agitații, fără îngrămădiți și discursuri, la bucuria unui traiu de om și muncitor.

Și-atunci și cercul social alături de țărănime, va cunoaște frumusețea unui răsărit de vremuri noi.

Const. P. Taus.

INTERESELE ROMANAȘTI Dunărene. La Ministerul Afacerilor Străine din București s'a reluat cercetarea intereselor românești dunărene, în noua conjunctură internațională. D. ministru Comnen a prezidat ieri, la ora 5, Comisiunea întrunită în acest scop, compusă din d-nii: ministrii plenipotențiar Parascu, Confescu, Cretzianu, profesorii universitari N. Dașcovici și George Sofronie, Pantazi și Stoicescu din Consiliul juridic, Ing. Vardala, delegați al ministerelor interesate.

BULETINUL POLIȚIEI

Furt. Locuitorii Imberus Pompiliu și Grămadă Nicolae din str. Timiș Nr. 5 au reclamat Comisarului de serviciu că ieri noapte între orele 2—2.30, au fost necunoscuți au pătruns prin geam în locuință, de unde au furat haine, obiecte casnice și suma de lei 1600, după care au dispărut.

Lovit de automobil. Răznoavean Petru din comuna Satulung-Brașov, muncitor la fabrica Astra, a fost lovit din spate de automobilul Nr. 6161 B. pe când mergea cu bicicleta pe șoseaua Brașov-Dârste. Numitul s'a ales cu leziuni corporale, iar bicicleta a fost distrusă complet.

Conducătorul a dispărut cu mașina. Se fac cercetări de biroul Judiciar.

Angajeri de ucenici

Camera de comerț și industrie din Brașov ne trimite spre publicare următoarea comunicare primită dela Inspectoratul Muncii Brașov:

Referindu-ne la dispozițiunile noii legi pentru pregătirea profesională și exercitarea meseriilor, capitolul referitor la orientarea profesională și ucenicie, avem onoarea a vă ruga să binevoiți a da dispozițiunile întreprinderilor afiliate d-stra, că de câte ori fac angajeri de ucenici sau țin examene pentru asemenea angajări să îndrumați în prealabil, pe acești ucenici la Oficiul de orientare profesională din Brașov Strada Gh. Dima Nr. 2, în vederea trecerii examenului psihotehnic prevăzut de menționata lege.

INFORMAȚIUNI

Măria Sa Marele Voevod Mihai a trecut examenul de fine de an școlar, ținut în zilele de 5 și 7 Iulie. La examen a asistat și Majestatea Sa Regele.

D-1 Consilier regal Dr. Al. Vaida-Voevod, care se află de câteva zile la București, a avut Marți o întrevedere mai lungă cu I. P. S. Sa Patriarhul Miron, președintele consiliului de miniștri, iar Joi 7 Iulie a fost invitat la dejun de M. Sa Regele.

Inalta Curte de Casație a respins Joi recursul lui Corneliu Z. Codreanu introdus împotriva deciziei Curții militare de casare.

D-șoara Lenuta N. Furnică d-lui preot-profesor N. Furnică din Brașov, a absolvit — precum aflăm — Academia de arte frumoase dela București cu succes foarte bun. Felicitări.

„Expoziția cărței” care a fost inaugurată în ziua de 23 Iunie, rămâne deschisă timp de o lună, adică până la 23 Iulie a.c. *Diracțiunea Generală a C. F. R. a prelungit până la această dată reducerea de 50 la sută acordată vizitatorilor din provincie.*

In Institutul de surdo-muți din Timișoara se primesc elevi surdo muți în etate de 7—12 ani. Părinții care au copii surdo-muți sunt rugați să înainteze cererile pentru primire până la 15 August a. c., Direcțiunii a acestui Așezământ str. Doja Nr. 16 Timișoara, împreună cu următoarele acte:

Extras de naștere, certificat de cetățenie Română, certificat medical și în caz că nu dispune de avere, certificat de pauperitate vizat de percepție. Cei ce sunt lipsiți de mijloace materiale, pe baza certificatului de pauperitate vor fi primiți ca bursieri. *Diracțiunea*

Se aduce la cunoștința celor interesați că **Uzina I. A. R. Brașov, concesiunează Cantine cu măcelăria**, consumul și bodega cu începere dela 15 Iulie a. c. prin licitație publică.

Licitația va avea loc **Luni 11 Iulie a. c.**, ora 10 în localul Uzinei.

Informații se dau zilnic la Serviciul Administrativ al Uzinei de la orele 6—13 când se poate vedea și caetul de sarcini. Supraoferte nu sunt admise.

Ca elevă de 13 ani am suferit foarte mult de o răceală de cap. Tojal mi-a ajutat în mod uimitor! Foarte eficace a fost și la durerile reumatice, de cari suferea tatăl meu. Tabletele Tojal sunt de neînlocuit.

Numiri în magistratură. D-1 *Const. I. Teodoru*, proc. de secție la Curtea de Apel Brașov, se numește consilier la același Curte în locul d-lui Aurel Safirescu înaintat.

D-1 *Petru I. Slavu* președinte cu grad de consilier de Curte de Apel secția II-a a trib. Dâmbovița se înaintează consilier la Curtea de Apel Brașov, în locul d-lui Radu Pascu, trecut în alt post.

D-1 *Vespașian I. Nimercanu*, procuror de secție la Curtea de Apel Oradea, se permută la Curtea de Apel Brașov, în locul d-lui Const. I. Teodoru, trecut în alt post.

Parastas. Sămbătă în 16 Iulie la ora 11, se va celebra în biserică Sf. Nicolae, parastas pentru sufletul decedatului Emil Socaciu.

Prieteni și cunoscuți sunt rugați a lua parte la acest act pios.

Asociația Croitorilor Patroni din Brașov, aranjează Luni 11 Iulie a. c., o serbare cămpenească la Honterus în grădina Baier. De mâncări, băuturi și muzică se îngrijește Asociația. Oaspeți sunt bine văzuți.

Comitetul

Farmacii de serviciu. În timpul dela 9—16 Iulie vor face serviciu peste amiază, noaptea și în Dumineci farmaciile, H. Schneider „La Leul de Aur” din str. Regele Carol 15-a și L. Lukas „La Crucea de aur” str. Iuliu Maniu 20-a.

Concentrarea

premierilor pentru munca de folos obștesc.

Se aduce la cunoștința tuturor premierilor cari sunt concentrați pentru munca de folos obștesc. în seria I-a dela 10—30 Iulie a. c., că sunt obligați a se prezenta la concentrare mâine (Duminecă 10 Iulie) ora 8¹/₂ la Stadionul municipal „Regele Carol II”.

Tinerii își vor aduce cu ei lingerie de corp și de pat, vesela, lucruri pentru toaletă, o manta de ploae, cunoscând că toți vor fi obligați a sta în tabără pe tot timpul concentrării.

S'a pierdut permisul de circulație pentru bicicletă Nr. 7777 Bv. pe numele Gheorghe Zerbeș. Il declar nul și fără valoare.

392 1—1

Milioane de oameni

datoresc sănătatea lor, inegalabilului preservativ „Brillant-Extra-Primissima” și „Luxus-Silkem-Finest” cel mai fin și cel mai sigur.

18 6—0

Jucați cu încredere la
LOTERIA de STAT
COLECTURA OFICIALA
Sediul Central: CLUJ, Str. Regina Maria Nr. 46
Brașov, Strada Voevodul Mihai 26.

neîntrecut

TELEGRAMĂ!**Luni 11 Iulie sosește faimosul circ „MEDRANO”**

Cu un tren special din Expoziția Luna Bucureștilor, cu un program mondial nemai văzut în România.

Artiști și artiste din toate continentele lumii, precum și cu 160 diferiți cai de rasă și fiare sălbatice, cari vor uimi publicul brașovean cu producțiunile lor.

In fiecare JOI, SĂMBĂTĂ și DUMINECA ora 5 și 9,20 seara
MARI REPREZENTAȚIUNI SENZAȚIONALE